

provincie **HOLLAND**
ZUID

Startdocument Leefomgevingstoets

Koers 2020 - Aanpassing Omgevingsbeleid

1 Introductie

Omgevingsvisie

De provincie Zuid-Holland werkt aan een gedeeltelijke wijziging van het omgevingsbeleid. Het visiedeel van het omgevingsbeleid, de Omgevingsvisie, beschrijft hoe de Zuid-Hollandse leefomgeving zich ontwikkelt en wat de provincie daar op hoofdlijnen aan wil doen. Het is een strategie voor de langere termijn. De Zuid-Hollandse Omgevingsvisie is volledig opgenomen in een digitaal systeem, met de rest van het omgevingsbeleid. Hierin is het mogelijk om onderdelen van het omgevingsbeleid aan te passen. Zo bestaat de Zuid-Hollandse Omgevingsvisie uit ruim 70 beleidsuitspraken. Een aanpassing en aanvulling van een deel van de Omgevingsvisie is nu voorzien met betrekking tot klimaatadaptatie en circulair Zuid-Holland.

Leefomgevingstoets

Bij het vaststellen van de Omgevingsvisie in het voorjaar van 2019 is er een Leefomgevingstoets uitgevoerd. Deze leefomgevingstoets diende tevens als een milieueffectrapportage zoals verplicht voor een structuurvisie onder de Wet milieubeheer als deze kaderstellend is voor toekomstige m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten.

De verplichting geldt ook als een structuurvisie onderdelen bevat waarvoor op grond van de Wet natuurbescherming met een Passende beoordeling uitgesloten moet worden dat er versturende effecten in Natura 2000 gebieden optreden. Voorbeelden van m.e.r.-plichtige activiteiten zijn aanleg van autosnelwegen, aanleg, wijziging of uitbreiding van wegen, spoorwegen of binnenvaarwegen van een bepaalde lengte, realisatie van meer dan 2.000 woningen, oprichting wijziging of uitbreiding van een windturbinepark (vanaf 20 turbines), thermische centrales of verbrandingsinstallaties, onttrekking van grondwater aan de bodem. Als een m.e.r.(beoordeling) bij een structuurvisie verplicht is, dan moet de uitgebreide m.e.r.-procedure doorlopen worden. Er wordt dan een milieueffectrapport opgesteld, dat tegelijk met de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gaat en waar de Commissie voor de m.e.r. een advies over moet geven.

Met de aanpassing van de Omgevingsvisie met betrekking tot klimaatadaptatie en circulair Zuid-Holland zal wederom een Leefomgevingstoets uitgevoerd worden. Een Leefomgevingstoets met de status van een m.e.r.-procedure zal in de volgende aanpassing van het Omgevingsbeleid in de Koers 2021 worden uitgevoerd, wanneer er milieu-impact hebbende wijzigingen in het beleid zitten.

Startdocument en aanpak Leefomgevingstoets

Dit document is het startdocument voor de Leefomgevingstoets en bevat de aanpak voor het opstellen hiervan. Doel van het startdocument is om aan te geven welke informatie in de Leefomgevingstoets wordt opgenomen. Omdat dit startdocument start van een m.e.r.-procedure is en dus geen notitie reikwijdte en detailniveau, zal dit document niet ter inzage worden gelegd.

Leeswijzer

Dit startdocument is uitgewerkt op basis van 3 vragen, die elk in een hoofdstuk beantwoord worden:

- Hoofdstuk 2: wat gaan we onderzoeken?
- Hoofdstuk 3: hoe gaan we het onderzoeken?
- Hoofdstuk 4: wanneer welke vervolgstappen?

2 Wat gaan we onderzoeken?

In de Leefomgevingstoets zullen de effecten van het nieuwe beleid op de leefomgeving in beeld gebracht worden. Hierbij wordt een vergelijking gemaakt tussen de verwachte effecten van het nieuwe en het oude beleid en wordt gekeken of de doelen van het beleid gehaald worden.

De Leefomgevingstoets richt zich in hoofdzaak op het beantwoorden van de volgende vragen:

1. Hoe ontwikkelt de Zuid-Hollandse leefomgeving zich bij de voorziene beleidswijzigingen en op welke vlakken en waar zijn er op de langere termijn 2030 risico's of problemen of te verwachten knelpunten?
2. Op welke vlakken en waar leidt het nieuwe beleid tot spanning of tegenstrijdigheden die risico's voor de leefomgeving met zich meebrengen?
3. In welke mate is het aannemelijk dat met het gewijzigde beleid de ambities van de omgevingsvisie behaald kunnen worden, rekening houdend met de invloed en de sturingsmogelijkheden van de provincie?
4. Op welke manieren kan de provincie geconstateerde risico's op problemen of knelpunten in de leefomgeving verminderen of wegnemen?

Afweging strategische alternatieven

Uit de huidige verkenningen lijken de wijzigingen in het beleid voornamelijk algemeen van aard te zijn. Hierbij kan gedacht worden aan het zoveel mogelijk toepassen van circulariteit of het rekening moeten houden met klimaatadaptieve maatregelen bij het realiseren van woningbouw. Dit betekent dat het afwegen van alternatieven voornamelijk op uitvoeringsniveau gedaan zal worden. Waar in het proces wel beslissingen worden genomen op het niveau waar afweging van alternatieven nodig is, zal dit in de ontwerp-fase gebeuren en wordt dit meegenomen in de Leefomgevingstoets.

3 Hoe gaan we het onderzoeken?

Een omgevingsvisie beschrijft op hoofdlijnen het beleid voor de lange termijn. De Leefomgevingstoets sluit daar op aan en beschrijft evenzo op hoofdlijnen de gevolgen van de omgevingsvisie voor de lange termijn. In de omgevingsvisie wordt geen toekomstjaar genoemd voor het halen van ambities. In de Leefomgevingstoets wordt 2030 als toekomstjaar gehanteerd. Voor dat jaar kunnen nog met voldoende robuustheid inschattingen gemaakt worden voor de leefomgeving, voor latere jaren nemen de onzekerheden sterk toe. Naast de huidige situatie wordt voor 2030 beoordeeld wat de kwaliteit van leefomgeving is, wat de effecten van de nieuwe beleidsuitspraken zijn en of de ambities van de omgevingsvisie in dat jaar behaald kunnen worden.

De effecten van het nieuwe beleid op de kwaliteit van de leefomgeving worden aan de hand van het beoordelingskader beschreven op basis van bestaande data en informatie, de Leefomgevingstoets uitgevoerd in het najaar van 2018 en deskundigenoordeel.

Omdat het om de lange termijn gaat en om richtinggevende uitspraken die hun beslag nog moeten krijgen in bijvoorbeeld programma's, moeten de effecten in deze Leefomgevingstoets gezien worden als kansen voor positieve effecten en risico's op negatieve effecten. Na verdere uitwerking in bijvoorbeeld programma's, is het beleid voldoende concreet om er modelberekeningen voor uit te voeren. Dat is nu nog niet het geval.

Beoordelingskader

In de Leefomgevingstoets wordt de kwaliteit van de leefomgeving beschreven en beoordeeld op de basis van onderstaand beoordelingskader met indicatoren. Het beoordelingskader kan op onderdelen (indicatoren) nog aangescherpt worden tijdens het opstellen van de Leefomgevingstoets ('finetuning').

Thema	Indicator	Beoordelingsaspect
Klimaatverandering	Wateroverlast	Omvang verharding versus neerslag
	Waterveiligheid	Overstromingsrisico
	Hittestress	Verhouding verhad oppervlak versus groen en water
	Verdroging	Omvang gebieden met droogtestress
Bodem en water	Bodemkwaliteit- en vruchtbaarheid	Bodemkwaliteit en -vruchtbaarheid
	Bodemdaling	Bodemdaling (metrisch) per tijdseenheid
	Kwaliteit en kwantiteit grond- en oppervlaktewater	Kwaliteit en kwantiteit van grondwater en oppervlaktewater, inclusief verzilting
Gezondheid en leefbaarheid	Luchtkwaliteit	Concentraties NO2, PM10, PM2,5 en daaraan blootgestelden
	Geluidhinder	Geluidgehinderden
	Externe veiligheid	Inwoners binnen risicocontouren
	Geur	Geurgehinderden
	Lichthinder	Hemelhelderheid 's nachts
	Mogelijkheden tot bewegen en recreatie	Kwantiteit, kwaliteit en bereikbaarheid van voorzieningen
Natuur en biodiversiteit	Natura 2000 gebieden	Staat van instandhouding soorten en habitattypen Natura2000-gebieden
	Natuurnetwerk Zuid-Holland	Wezenlijke kenmerken en waarden
	Biodiversiteit buiten Natuurnetwerk Zuid-Holland	Omvang biodiversiteit: aantal soorten en groepen en omvang leefgebieden
Ruimtelijke kwaliteit	Cultuurhistorische en landschappelijke waarden	Beschermde/erkende gebieden van cultuurhistorische waarden en gebruiks-, belevings- en toekomstige landschappelijke waarde
	Archeologie en aardkunde	Gebieden van provinciaal archeologisch belang (incl. monumenten) en beschermde aardkundige monumenten
Energietransitie	Aandeel duurzame energie	De omvang van hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van het totaal (wind, zon, water, thermisch, etc.)
	Energiegebruik	Aantal petajoule per jaar
	Energieinfrastructuur ruimtegebruik	Omvang van boven- en ondergrondse energienetten
	Uitstoot broeikasgassen	Uitstoot CO2, methaan en lachgas
Economische transitie	Circulaire economie	Kansen op een circulaire economie in de ontwerp-, gebruik- en afdankfase van grondstoffen en/of materialen
	Duurzame landbouw	Areaal biologische landbouw versus grondgeboden/intensieve landbouw, areaal glastuinbouw
Mobiliteit	Internationale bereikbaarheid	Milieugebruiksruimte van mainports
	Bereikbaarheid weg, spoor, water en fiets	Knelpunten en capaciteit tussen herkomst en bestemming
	Verkeersveiligheid	Aantal slachtoffers
Verstedelijking	Kwantiteit en kwaliteit van woon- en werklocaties	Kwantiteit en kwaliteit woon- en werklocaties
	Voorzieningenniveau	Aanbod aan voorzieningen binnen een gebied (ziekenhuizen, hoger onderwijsinstellingen en winkelgebieden)

4 Wanneer vervolgstappen?

Het gezamenlijke planproces voor de Koers 2020 ziet er als volgt uit:

- Participatieve beleidsontwikkeling per module:	februari – april 2020
- Ontwerp-modules en Leefomgevingstoets gereed:	mei 2020
- Ontwerp vrijgeven voor inspraak (Integrale Commissie):	half juni 2020
- Inspraak (8 weken):	half juni – augustus 2020
- Nota van beantwoording en gewijzigd Ontwerp:	september – oktober 2020
- Besluitvorming (Statcommissies en PS):	november – december 2020